
OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2023 Rhif 42 (Cy. 5)

**LANDLORD A THENANT,
CYMRU**

**Gorchymyn Daliadau Amaethyddol
(Unedau Cynhyrchu) (Cymru) 2023**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn rhagnodi unedau cynhyrchu ar gyfer asesu gallu cynhyrchiol tir amaethyddol a leolir yng Nghymru ac yn nodi'r swm sydd i'w ystyried fel yr incwm blynyddol net o bob uned o'r fath ar gyfer y cyfnodau o 12 Medi 2021 hyd at 11 Medi 2022 ac o 12 Medi 2022 hyd at 11 Medi 2023, at ddibenion penodol yn Neddf Daliadau Amaethyddol 1986 ("Deddf 1986").

Mae'n ofynnol asesu gallu cynhyrchiol tir amaethyddol er mwyn penderfynu a yw'r tir o dan sylw yn "commercial unit of agricultural land" ("*uned fasnachol o dir amaethyddol*") ai peidio at ddibenion y darpariaethau olyn y Neddf 1986; yn benodol adrannau 36(3) a 50(2) sy'n ymdrin â'r cwestiwn hwn. Ystyr "*uned fasnachol o dir amaethyddol*" yw uned o dir amaethyddol sydd, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, yn gallu cynhyrchu incwm blynyddol net nad yw'n llai na chyfanred enillion blynyddol cyfartalog dau weithiwr amaethyddol gwrywaidd llawnamser sy'n 20 mlwydd oed neu'n hŷn. Mae paragraff 3 o Atodlen 6 i Ddeddf 1986 yn rhoi diffiniad o "commercial unit of agricultural land".

Wrth bennu'r ffigur incwm blynyddol hwn, pa bryd bynnag y bydd defnydd ffermio penodol a grybwyllir yng ngholofn 1 o'r Atodlen yn berthnasol i'r asesiad o allu cynhyrchiol y tir o dan sylw, mae erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn yn darparu mai'r unedau cynhyrchu a bennir yng ngholofn 2 a'r incwm blynyddol net a bennir yng ngholofn 3 neu 4 fydd sail yr asesiad.

Mae'r Gorchymyn hwn yn cynnwys ffigurau incwm blynyddol net ar gyfer tir a oedd, yn 2020 neu 2021, yn hectar cymwys o fewn ystyr Erthygl 32(2) o Reoliad (EU) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 sy'n gosod rheolau ar

gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr o dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin. Rhoddir ffigurau ar wahân yn yr Atodlen ar gyfer tir dan anfantais a thir dan anfantais ddifrifol, tir mewn ardal lai ffafriol a thir arall.

Ystyriwyd cod ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal asesiadau effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2023 Rhif 42 (Cy. 5)

**LANDLORD A THENANT,
CYMRU**

**Gorchymyn Daliadau Amaethyddol
(Unedau Cynhyrchu) (Cymru) 2023**

<i>Gwnaed</i>		<i>17 Ionawr 2023</i>
<i>Gosodwyd Cymru</i>	<i>gerbron</i>	<i>Senedd 19 Ionawr 2023</i>
<i>Yn dod i rym</i>		<i>10 Chwefror 2023</i>

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir gan baragraff 4 o Atodlen 6 i Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986(1) ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy(2) yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn.

Enwi, cymhwyso, cychwyn a dehongli

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Daliadau Amaethyddol (Unedau Cynhyrchu) (Cymru) 2023, mae'n gymwys o ran Cymru, a daw i rym ar 10 Chwefror 2023.

(2) Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr “ardal lai ffafriol” (“*less favoured area*”) yw unrhyw ardal o dir dan anfantais neu dir dan anfantais ddifrifol;

mae i “hectar cymwys” yr un ystyr ag a roddir i “eligible hectare” yn Erthygl 32(2) o Reoliad 1307/2013;

ystyr “mapiau dynodedig” (“*designated maps*”) yw'r ddwy gyfrol o fapiau dyddiedig 20 Mai 1991,

-
- (1) 1986 p. 5; diffinnir “the Minister” yn adran 96 o'r Ddeddf honno.
- (2) Trosglwyddwyd swyddogaethau a roddwyd o dan Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986 i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac Atodlen 1 iddo. Mae'r swyddogaethau hynny bellach yn arferadwy gan Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.

sydd wedi eu rhifo 1 a 2; y naill gyfrol a'r llall wedi eu marcio â "Volume of maps of less favoured farming areas in Wales" ac â rhif y gyfrol, ac sydd wedi eu llofnodi gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru a'u hadneuo yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ;

ystyr "Rheoliad 1307/2013" ("*Regulation 17/2013*") yw Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 sy'n gosod rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr o dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin⁽¹⁾;

ystyr "tir dan anfantais" ("*disadvantaged land*") (ac eithrio yn yr ymadrodd "tir dan anfantais ddifrifol") yw unrhyw ardal o dir sydd wedi ei lliwio'n las ar y mapiau dynodedig;

ystyr "tir dan anfantais ddifrifol" ("*severely disadvantaged land*") yw unrhyw ardal o dir sydd wedi ei lliwio'n binc ar y mapiau dynodedig.

Asesu gallu cynhyrchiol tir

2.—(1) Mae paragraffau (2), (3) a (4) yn cael effaith at y diben o asesu gallu cynhyrchiol uned o dir amaethyddol a leolir yng Nghymru, er mwyn penderfynu a yw'r uned honno yn uned fasnachol o dir amaethyddol o fewn yr ystyr a roddir i "commercial unit of agricultural land" ym mharagraff 3(1) o Atodlen 6 i Ddeddf Taliadau Amaethyddol 1986.

(2) Os gellir defnyddio'r tir o dan sylw, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, i gynhyrchu unrhyw dda byw, cnwd â fferm, cnwd garddwriaethol awyr agored neu ffrwythau fel a grybwyllir yn unrhyw un o gofnodion 1 i 3 yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn, yna—

- (a) yr uned gynhyrchu a ragnodir mewn perthynas â'r defnydd hwnnw o'r tir yw'r uned yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 2,
- (b) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 3, ac
- (c) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022 fel yr incwm

(1) EUR 2013/1307, a ddiwygiwyd gan O.S. 2020/1556; mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn. Ymgorfforwyd y Rheoliad hwn mewn cyfraith ddomestig gan adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (p. 2).

blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 4.

(3) Os oedd tir sy'n gallu cynhyrchu incwm blynyddol net, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, yn hecтар cymwys yn 2020 yn unol â chofnod 4 yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn, yna—

- (a) yr uned gynhyrchu a ragnodir mewn perthynas â'r defnydd hwnnw o'r tir yw'r uned yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 2, a
- (b) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 3.

(4) Os oedd tir sy'n gallu cynhyrchu incwm blynyddol net, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, yn hecтар cymwys yn 2021 yn unol â chofnod 4 yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn, yna—

- (a) yr uned gynhyrchu a ragnodir mewn perthynas â'r defnydd hwnnw o'r tir yw'r uned yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 2, a
- (b) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 4.

Lesley Griffiths

Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, un o Weinidogion Cymru

17 Ionawr 2023

YR ATODLEN

Erthygl 2

Unedau cynhyrchu rhagnodedig a phennu incwm blynyddol net

<i>colofn 1</i> <i>Defnydd ffermio</i>		<i>colofn 2</i> <i>Uned gynhyrchu</i>	<i>colofn 3</i> <i>Incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu (£) ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021</i>	<i>colofn 4</i> <i>Incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu (£) ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022</i>
1. Da byw				
Buchod godro		buwch	641	813
Buchod bridio cig eidion:	ar dir mewn ardal lai ffafriol	buwch	-144	-106
	ar dir arall	buwch	-264	-156
Gwartheg pesgi cig eidion (lled-arddwys)		y pen	-149 ⁽¹⁾	-18 ⁽¹⁾
Buchod llaeth i lenwi bylchau		y pen	90 ⁽¹⁾	99 ⁽¹⁾
Mamogiaid:	ar dir mewn ardal lai ffafriol	mamog	-20	-12
	ar dir arall	mamog	3	23
Ŵyn stôr (gan gynnwys ŵyn benyw a werthir fel hesbinod)		y pen	5	9
Moch:	hychod a banwesod torrog	hwch neu fanwes	244	269
	moch porc	y pen	8	9.1
	moch torri	y pen	10.8	12.1
	moch bacwn	y pen	12.7	14.5
Dofednod:	ieir dodwy	aderyn	4.3	4.2
	brwyliaid	aderyn	0.3	0.3
	cywennod ar ddodwy	aderyn	0.8	0.8
Tyrwyn Nadolig		aderyn	10.5	12.5
2. Cnydau â'r fferm				
Haidd		hectar	145	397
Ffa		hectar	7	135
Rêp had olew		hectar	250	294
Pys sych		hectar	-20	-50
Tatws:	cynnar cyntaf	hectar	3,190	3,460
	prif gnwd (gan gynnwys hadyd)	hectar	2,410	2,410
Betyw siwgr		hectar	160	460
Gwenith		hectar	370	480
3. Cnydau garddwriaethol awyr agored a ffrwythau				
Ffrwythau'r berllan		hectar	3,090	3,460
Ffrwythau meddal		hectar	14,720	15,460
4. Hectarau cymwys				
Tir a oedd yn 2020 (gweler	tir dan anfantais ddifrifol	hectar	132.70	114.98

colofn 3) neu yn 2021 (gweler colofn 4) yn hectar cymwys at ddibenion Rheoliad 1307/2013	tir dan anfantais	hectar	131.19	114.96
	pob tir arall	hectar	33.46	79.06

⁽¹⁾ Dyma'r ffigur ar gyfer anifeiliaid (faint bynnag fo'u hoed) a gedwir am 12 mis. Yn achos anifeiliaid a gedwir am lai na 12 mis rhaid gwneud addasiad pro rata o'r ffigur hwn.